

VANAVANEMATELE kuulunud mööbel ei lase unustada ajaloolist sidet eelmiste põlvkondadega.

ENE PAJULA
kaasaautor

Eesti Kodukaunistamise Ühendus on korraldanud energiasäästlike majade konkursse kahel viimasel aastal. See kogemus ütleb, et kõige raskem on leida madalenergia või passiivmaja põhimõttel ehitatud eramaju. Üks neist asub Tartu äärelinnas väikese, eelmise sajandi algul ehitatud puitmaja tagahoovis.

Mõte ehitada endale uus moodne madalenergiamaja sündis just selles vanas väikeses majas, kus Airi ja Arvo Lehemetsa noor pere oma kooselu alustas. Üks laps juba oli, teine oli plaanis, aga maja ei pidanud meie jaoks piisavalt sooja ega sobinud eriti ka teiste parameetrite poolest.

Pere kaalus võimalikke variante, kas rekonstrueerida olemasolev eluase või ehitada uus. Vana maja põrandapinda oli kokku 100 m², kuid planeering ei olnud sobiv. Airi ja Arvo Lehemets, kes muuseas olid mõlemad õppinud Maaülikoolis keskkonnakaitset, joonistasid maja plaane, liitsid ja lahutasid, korrutasid ja jagasid.

Arvutades ühte, teist ja kolmat pidi, jõudsid nad lõpuks ühisele arvamusele, et mõistlik oleks ehitada uus maja. Ehitus tuleks küll

”**Oleme siin elanud juba kaks aastat ja konditsioneer oleme pidanud sisse lülitama ainult ühel suvepäeval.**

Arvo Lehemets

10–15% tavaehitusest kallim, kuid energiat kuluks vähem, sisekliima oleks parem ning ruumid avaramad ja valgemad. Tasuvusajaks saadi praeguste elektrihindade juures 18 aastat.

Ootamatud probleemid. Tingimused kirjas, ruumiplaneering paberil, asuti otsima arhitekti. See polnud nii lihtne, kui oleks võinud arvata. Arhitektidel on oma põhimõtted, mis ei pruugi tellija omadega ühtida. Järgmine ootamatu tagasilöökk tabas peret aga siis, kui nad taotlesid Tartu Linnavalitsusest projekteerimistingimusi.

Linnavalitsus järgis 1987. aastal kehtestatud plaani ega lubanud maja selliselt lõuna suunda keerata, et päikeseenergiat saaks maksimaalselt ära kasutada. See suurendas valminud majal ka energiavajadust. “Ma arvan, et kaduma läks 10–20 protsenti päikeseenergiat,” ütleb Arvo Lehemets.

Projekt lõpuks valmis, tekkis probleem ehitaja leidmisega. Paljudel Eesti ettevõtetel puuduvad madalenergia- või passiivmaja ehitamise kogemused. Nii asus Arvo Lehemets ise projekti juhtima. Suure osa töödest tegi pere sõprade abiga. Vaid spetsiifilisemateks töödeks nagu katus, torutööd jms palgati firmad.

Rasked, aga õnnestunud valikud. Projekteerimisel ja ehitamisel lähtuti passiivmaja põhimõtetest. Välditi külmasildade tekkimist ja suuri aknaid hoone põhjapoolses küljes. Seinad ka